

Nærings- og fiskeridepartementet
Fiskeriavdelingen
postmottak@nfd.dep.no

Bergen 21.mai 2021

Reguleringen av fisket etter makrell i 2021

Pelagisk Forening konstaterer at de bilaterale fiskeriforhandlingene med Storbritannia for 2021 ble avsluttet uten at partene kom i mål med en avtale. Selv om dette er beklagelig er vi svært tilfreds med at næringens behov er anerkjent, og at departementet har hatt en fast holdning i denne saken. Dette gjelder spesielt spørsmålet om sonetilhørighet.

De seneste årene har det vært stor aktivitet fra norske fartøyer i britisk sone og over 90 % av de norske kvotene ble fisket i det som nå er UK sin sone. Spesielt gjelder dette i makrellfisket, hvor fisket har vært effektivt og kvaliteten på råstoffet har vært svært god. Den manglende soneadgangen innebærer at norske fiskere må fiske hele kvoten i norske farvann, noe som skaper stor bekymring hos våre medlemmer som frykter utfordringer med å ta opp årets makrellkvote. Pelagisk Forening har vurdert en rekke tiltak, og ber departementet ta med våre anbefalinger i sitt videre arbeid.

Norsk kvoteandel

Siden UK ikke ønsker gjensidig soneadgang, vil det ikke være mulig å videreføre den tidligere makrellavtalen mellom partene. Dette åpner nye muligheter for Norge både med hensyn til unilaterale kvotefastsettelse, og utvidet kvotefleksibilitet/kvotegaranti.

- Pelagisk Forening anbefaler at departementet evaluerer tilgjengelige sonetilhørighetsrapporter, og fastsetter en unilateral norsk makrellkvote for 2021 som kompensasjon for manglende soneadgang. Kvoten bør fastsettes innenfor vitenskapelig bærekraftige mål, og Pelagisk Forenings anslag er at en norsk kvote mellom 30 og 35 % av TAC kan være passende nivå.

Pelagisk Forening viser til at departementet innførte lignende tiltak på kolmule i 2015 da EU stenge sin sone, noe som viste seg å ha god virkning da det allerede året etter ble oppnådd ønsket soneadgang.

Utvidet kvotefleks/kvotegaranti:

Med manglende sonetilgang blir det problematisk å få tatt opp den norske kvoten før årsskiftet. Spesielt vil det være tilfellet dersom Norge fastsetter en større unilateral kvote enn det vi tradisjonelt har hatt. Risiko for et «panikkfiske» vil gi økt risiko for råstoff av dårlig kvalitet, noe som vil ramme industrien ute i de etablerte, godt betalende markedene.

- Pelagisk Forening anbefaler at departementet vurderer ulike former for kvotefleksibilitet, eller innvilger garantier for at ufisket kvantum kan overføres til neste år, og på den måten sikrer at den norske kvoten kan fiskes i sin helhet.

Pelagisk Forening viser til at lignende tiltak ble innført av departementet i 2011, da EU stengte sin sone for norske fiskere.

Økt beredskap i forbindelse med åpning av fjordlinjer

Utøvelsesforskriften viser at Fiskeridirektoratet kan tillate fiske innenfor fjordlinjene i særlige tilfeller når det vurderes å være nødvendig for praktisk gjennomføring av fisket, og det vurderes forsvarlig ut fra biologiske og økosystembaserte betraktninger. Makrellfiske med not skjer på dype, åpne farvann, og risikoen for innblanding av bifangst er derfor liten. Eventuelle dispensasjoner vil heller ikke føre til vesentlige arealkonflikter med den minste flåten fordi den, spesielt i nord, ikke fisker makrell. Makrellfisket foregår også på en tid på året hvor andre fiskerier er avsluttet. Ved eventuelle problemer med innblanding kan selvsagt disse feltene stenges igjen for en kortere periode.

Makrellen er en stimfisk som beveger seg fort, og tillatelse til å fiske innenfor fjordlinjene må foreligge «der og da».

- Pelagisk Forening anbefaler på det sterkeste at departementet, sammen med Fiskeridirektoratet og HI, innfører en form for beredskap som gjør forvaltningen i stand til å behandle dispensasjonssøknader fortløpende og raskt.

Seismikk

Skyting av seismikk har tidligere ført til problemer i makrellfiskeriene, både i form av arealkonflikter når selve skytingen foregår, og ved at fisken blir skremt bort fra fiskefeltene. I havressursloven fremgår det klart at seismikkfartøy har ansvar for å unngå konflikter med fiskefartøy, og Pelagisk Forening har sendt henvendelser på saken både til Oljedirektoratet og Norsk Olje og Gass sine medlemmer om dette.

I 2021 er situasjonen enda mer kritisk enn tidligere år, siden det er fare for at fisken skremmes bort fra norsk farvann og at fisket må avvikles på et vesentlig mindre areal enn tidligere.

- Pelagisk Forening anbefaler at NFD intensiverer sin dialog opp mot aktuelle departement og direktorat for å sikre at det tas spesielle hensyn i år og at fiskeriene prioriteres.

Jevnlig rapportering fra HIs økosystemtokt

Havforskningsinstituttets store økosystemtokt er i år planlagt i perioden 1. juli – 3. august, og de seks fartøyene som deltar skal dekke et område på totalt 3,5 million km². Som nevnt tidligere er makrellen en rask svømmer og jevnlig rapportering fra økosystemtoktet kan lette leteoperasjonen til de norske fartøyene.

- Pelagisk Forening anbefaler at departementet, sammen med HI, ser på muligheten for korte, hyppigere oppdateringer av toktrapportene i løpet av økosystemtoktet.

Fiske i internasjonalt farvann

I årets fiske er det avgjørende at kvoten fiskes opp, fortrinnsvis i NØS. Spesielt med tanke på kommende forhandlinger er det viktig at vi klarer å dokumentere norsk sonetilhørighet for makrellen. På grunnlag av dette har det vært reist spørsmål om hvorvidt det skal innføres begrensninger for det

norske fisket i internasjonalt farvann. Pelagisk Forening oppfordrer til at årets makrellkvote, så langt det er praktisk mulig, fiskes i NØS, og at internasjonalt farvann ansees som en reserveløsning.

- Pelagisk Forening *fraråder* at departementet vurderer en begrensning av norsk fiske i internasjonalt farvann som et aktuelt tiltak. Hovedmålet er å sikre at kvoten fiskes i sin helhet, og selv om slike begrensninger kan virke forlokkende i en eventuell sonetilhørighetsdiskusjon, risikerer en at et slikt tiltak blir for begrensende og dermed virker mot sin hensikt.

Arbeidet med å regulere ett av våre viktigste fiskerier er svært viktig for våre medlemmer, og Pelagisk Forening er opptatt av å bidra i dette arbeidet med vår kunnskap og erfaring. I tillegg til dette skriftlige innspillet er vi tilgjengelige for eventuelle spørsmål og vurderinger om ulike tiltak, og oppfordrer til tett dialog fremover.

Med vennlig hilsen
Pelagisk Forening / Pelagisk Servicekontor AS

Mariann Frantsen
Daglig leder

Lena Brungot
Seniorrådgiver

Kopi:
Fiskeridirektoratet
Havforskningsinstituttet